

Şarbon aşısı Bilmeniz Gerekenler

Many Vaccine Information Statements are available in Spanish and other languages. See www.immunize.org/vis

Hojas de Información Sobre Vacunas están disponibles en español y en muchos otros idiomas. Visite www.immunize.org/vis

1 Neden aşı olalım?

Şarbon, hem hayvanları hem de insanları etkileyebilen ciddi bir hastalıktır. *Bacillus anthracis* adı verilen bakteriler şarbona neden olur. Enfekte olmuş hayvanlar, yün, et veya deri ile temas yoluyla insanlara şarbon hastalığı bulaşabilir. Şarbon biyolojik silah olarak da kullanılabilir.

İnsandan insana bulaşmaz. Vücuda dört şekilde girebilir:

▪ Ciltteki çatlaklardan.

Cilt şarbonu cilt ülserleri, ateş ve bitkinliğe neden olur. Tedavi edilmezse bu vakaların % 20'sine kadarı ölüm ile sonuçlanır.

▪ Enfekte etin çiğ veya az pişmiş olarak yenilmesi ile **Sindirim sistemi şarbonu** ateş, bulantı, kusma, boğaz ağrısı, karın ağrısı, karında şişkinlik ve lenf bezlerinde şişmeye neden olur. Kan zehirlenmesi, şok ve ölüm ile sonuçlanabilir.

▪ *B. anthracis* bakterilerinin solunması ile **Solunum şarbonu** çok ciddi bir durumdur. İlk belirtiler boğaz ağrısı, hafif ateş ve kas ağrıları olabilir. Birkaç gün içinde bu belirtileri, ağır solunum problemleri, şok ve sıklıkla menenjit (beyin ve omurilik zarlarının iltihabı) takip eder. Bu şarbon türü hastaneye yatışı ve antibiyotiklerle yoğun tedaviyi gerektirir. Çoğu kez ölümcüldür.

▪ Eroin enjeksiyonu ile.

Enjeksiyon şarbonu kuzey Avrupa'da eroin enjekte eden insanlarda görülmeye başlanmıştır. Şimdiye kadar Birleşik Devletler'de enjeksiyon şarbonu vakası bildirilmemiştir. Şarbon aşısı şarbon hastalığını önleyebilir.

2 Şarbon Aşısı

Birleşik Devletler'de kullanılan şarbon aşısı, canlı ya da öldürülmüş herhangi bir bakteri içermez. Şarbon hastalığına neden olmaz.

Şarbon aşısı, yaşları 18 ila 65 arasında olan, aşağıdakiler gibi **şarbon bakterisine maruz kalabilecek kişiler** için önerilir:

- *B. Anthracis* ile çalışan belirli laboratuvar çalışanları
- Muhtemel olarak enfekte olan hayvanlar ile el teması olanlar
- Bazı askeri personel (Savunma Bakanlığı tarafından belirlenmiş)

Bu kişilere 3 doz aşı yapılmalıdır: ilk doz olası etkilenme riski tespit edildiğinde, kalan dozlar ilk dozdan 1ve 6 ay sonra. Altıncı aydaki dozdan sonra, kişi korunuyor kabul edilir ve şarbona maruz kalma riski olan bölgelerde çalışabilir. Bağışıklığın sürmesi için 12. ve 18. aylarda, daha sonra da yıllık olarak rapel dozları önerilir.

Planlanan zamanda bir doz kaçırıldıysa, aşı şemasının baştan başlanmasına gerek yoktur. En kısa sürede seriye kaldığı dozdan devam ediniz.

Şarbona maruz kalmış aşısız her yaştan insana da şarbon aşısı önerilir. Aşı 18 yaşından küçük çocuklarda çalışılmamış ve kullanılmamıştır; maruz kalan çocuklarda kullanımı Araştırılan Yeni İlaç (IND) programı kapsamında olmalıdır ve bir ebeveyn veya yasal vasi tarafından bilgilendirilmiş onam gerektirmektedir. Bu kişilere önerilen antibiyotik ilaçlar ile birlikte 3 doz aşı yapılmalıdır: ilk doz maruziyetten sonra mümkün olan en kısa sürede, kalan dozlar ise ilkinden 2 ve 4 hafta sonra.

3 Bazı insanlara bu aşı yapılmamalı

Aşağıdaki durumlar söz konusu ise bunları aşı uygulayan kişiye bildiriniz.

- **Şiddetli, hayatı tehdit eden alerji.** Bir doz şarbon aşısından sonra şiddetli, hayatı tehdit eden alerjik reaksiyon göstermiş veya bu aşının herhangi bir bileşenine karşı ciddi bir alerjisi olanlara, aşı olmaması tavsiye edilebilir. Aşı bileşenleri hakkında bilgi almak için sağlık görevlinize danışınız.
- **Gebelik hali ya da olasılığı.** Aşılama gebeler için rutin olarak önerilmemektedir. Ancak şarbona maruz kana gebelere önerilebilir.
- **Kendini iyi hissetmeme.** Şarbon bakterisine maruz kalma riski nedeniyle aşılanıyorsanız ve soğuk algınlığı gibi hafif bir hastalığınız varsa muhtemelen bugün aşı yapabilirsiniz. Fakat orta veya ağır şiddette hasta iseniz büyük ihtimalle iyileşinceye kadar beklemelisiniz. Doktorunuz size öneride bulunabilir.

Şarbona maruz kalmış olduğunuz için aşılanacaksanız ve iyi hissetmiyorsanız **hemen tıbbi yardım almalısınız.**

U.S. Department of
Health and Human Services
Centers for Disease
Control and Prevention

Şarbon çok ciddi bir hastalıktır ve şarbon aşısından ciddi zarar görme riski son derece düşüktür. Aşılar dâhil olmak üzere herhangi bir ilacın reaksiyona neden olma riski vardır. Bunlar genellikle hafiftir ve kendiliğinden kaybolur.

Hafif sorunlar:

- Aşı yapılan yerdeki reaksiyonlar:
 - Hassasiyet
 - Kızarıklık
 - Kaşıntı
 - Şişlik
 - Morluk
- Kas ağrıları veya kol hareketlerinde geçici kısıtlılık
- Baş ağrıları
- Bitkinlik

Bu aşidan sonra olabilecek diğer sorunlar:

- Bazı insanlar bazen aşı dâhil tıbbi bir işlemden sonra bayılabilirler. Yaklaşık 15 dakika boyunca oturma veya uzanma, bayılmayı ve düşüşün neden olduğu yaralanmaları önlemeye yardımcı olabilir. Başınız dönerse, görme değişikliğiniz olursa veya kulaklarınızda çınlama varsa sağlık görevlinize söyleyiniz.
- Bazı insanlarda, enjeksiyon sonrası rutinde görülenden daha şiddetli ve daha uzun süreli omuz ağrısı olabilir. Bu çok nadiren olur.
- Herhangi bir ilaç ciddi bir alerjik reaksiyona neden olabilir. Aşı sonrası ortaya çıkan bu tür reaksiyonların yaklaşık bir milyon dozda bir olduğu tahmin edilmektedir ve aşılamadan sonra birkaç dakika ile birkaç saat içinde meydana gelebilir.

Herhangi bir ilaç gibi bir aşının da, ciddi bir tıbbi hasara veya ölüme neden olma ihtimali, çok düşük olsa da vardır.

Aşıların güvenliği daima izlenmektedir. Daha fazla bilgi için www.cdc.gov/vaccinesafety/ adresini ziyaret ediniz.

Neye dikkat etmeliyim?

- Şiddetli alerjik reaksiyon belirtileri, çok yüksek ateş veya alışılmadık davranışlar gibi sizi kaygılandıran tüm belirtilere dikkat ediniz.

Ciddi alerjik reaksiyon belirtileri, kurdeşen, yüzün ve boğazın şişmesi, nefes darlığı, hızlı kalp atışı, sersemlik ve güçsüzlük olabilir. Bunlar genellikle aşılamadan sonra birkaç dakika ile birkaç saat içinde başlayacaktır.

Ne yapmalıyım?

- **Ciddi bir alerjik reaksiyon** veya bekleyemeyecek kadar acil başka bir durum olduğuna düşünüyorsanız, 9-1-1'i arayınız veya en yakın hastaneye gidiniz. Böyle bir durum söz konusu değilse, kliniğinizi arayınız.

Daha sonra reaksiyonlar "Aşı Sonrası İstenmeyen Etki Bildirim Sistemi" ne (VAERS) bildirilmelidir. Doktorunuz bu raporu hazırlamalıdır ya da kendiniz www.vaers.hhs.gov adresindeki VAERS web sitesini ziyaret ederek veya **1-800-822-7967** numaralı hattı arayarak bu bildirim yapabilirsiniz.

VAERS tıbbi tavsiye vermez.

Federal bir program olan Karşı Önlem Zarar Tazminatı Programı, bu aşya karşı ciddi bir reaksiyon gösteren bazı kişilerin tıbbi bakım ve diğer özel harcamalarının ödenmesine yardımcı olmak için PREP Yasası kapsamında oluşturulmuştur.

Aşıya karşı bir reaksiyon yaşadysanız dava açma yetkiniz yasalarla sınırlı olabilir. Daha fazla bilgi edinmek için www.hrsa.gov/cicp/ adresindeki program web sitesini ziyaret ediniz ya da **1-855-266-2427** numaralı hattı arayınız.

- Sağlık görevlinize danışınız. Sağlık görevliniz size aşı prospektüsünü verebilir veya diğer bilgi kaynaklarını önerebilir.
- Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri (CDC) ile temas kurunuz:
 - **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** numaralı telefonu arayınız veya
 - CDC'nin www.cdc.gov anthrax web sitesini ziyaret ediniz.

Vaccine Information Statement Anthrax Vaccine

3/21/2018

Office use only

